THE CHOW-CHOW OR THE VARIETY

CONSISTING OF WORDS FOR RELATIONSHIPS,
PARTS OF THE BODY, NAMES OF
DISEASES &c, &c.

FOR THE USE OF SCHOOLS

AND

PRIVATE FAMILIES.

COMPILED BY

C. D. BHATHENA.

BOMBAY;

PRINTED AT THE SUBODHA-PRAKASH PRESS.

1889.

Price 4 Annas.

THE
CHOW-CHOW OR THE VARIETY

CONSISTING OF WORDS FOR RELATIONSHIP;
PARTS OF THE BODY; NAMES OF
DISEASES &c. &c.

FOR THE USE OF SCHOOLS

AND

PRIVATE FAMILIES.

COMPILED BY

C. D. BHATHENA

BOMBAY;

PRINTED AT THE SUBODHA-PRAKASH PRESS.

1889.

Price 4 Annas.

Registered under act XXV of 1867.

દીબાચો.

આએ ચોપડી ચોક સદરજજે લોકોને ઉપયોગી થઈ પડે એવી રીતે કાઢવામાં આવી છે. કેળવણીનો વધારો ઘણો થતો જાય છે, પણ કેટલીક વખતે કેટલાક ગ્રહસ્થોને ચોકસ શબ્દો જાણુવાને બની આવતું નથી. જેમકે એક મેત્રીકયુલેટ થયેલો શખ્સને (Medicine) કે એવા ચોકકસ કલાસના શબ્દો જાણુવાને આપણે કદાચ આશા રાખતા નથી, તે કોઇ વખતે વાત કરતાં એવા શબ્દો આડે આવ્યાથી ગુચવાડામાં પડે છે. તેમજ થોડું ઘણું ઇંગ્રેજી શીખેલા શખ્સને, પણ જેમ પેલા મેત્રીકયુલેટ થયેલા શખ્સને આએ ચોપડી કામ લાગશે, તેવીજ રીતે અથવા તેનાથી સરસ પણ આ બીજા શખ્સને કામ લાગશે. કારણ કે એનો અભ્યાસ કીધાથી શીખતા છોકરાઓના ગ્નાનમાં બોહોલો વધારો થશે. કોઈ તદન ઇંગ્રેજી નહી શીખેલો શખ્સ (Practically) બોલતો ચાલતો હશે તેને પણ કામ લાગશે. કારણ કે એ શબ્દો તેના મીનીંગ અને ઉચ્ચાર સહીત આપેલા છે, જેથી સર્વે નાના યા મોટાં બાળકો કોઈની સહાય વગર પોતાની મેળે જાણી શકે, અને ઘરગતુ બાનુઓને પણ ઉપયોગી થઇ પડે, એવી ધારણાથી આવી રીતના બોલોની ચોપડી અમારા એકાદ બે મીત્રોની ભલામણથી અમને પ્રગટ કરવાની જરૂર જણાઇ છે.

કુ॰ દા॰ ભા॰

તા. સપ્તેમ્બર ૧૮૮૯.

THE CHOW-CHOW OR THE VARIETY.

શરીરના અવયવો.

અંગ, Body બૉડી.
અવાળું, પાળા; Gums ગમ્સ.
અંગોઠાની પાસેની આંગળી, Forefinger ફોરફીંગર.
આંખ, Eye આઇ.
આંખની કીકી, Pupil of the eye પ્યુપીલ આવ ધી આઇ.
આંખનું ધાકણું, પોપચું; Eyelid આઇલીડ.
આત્મા, Soul; Life સોલ; લાઈફ.
આંગળું, Finger ફીંગર.
આંચળનું ટોચકું, Nipple નીપલ.
આતરડાં, Entrails; Bowels એન્ટ્રેલ્સ; બોવેલ્સ.
આંખના ડોળા, Eye-balls આઇ-બૉલ્સ.
આંખનો ગોખલો, A socket of the eye આ સોકેટ આવ ધી આઇ.
આંખનો પડદો, A film over the eye આ ફિલ્મ ઓવર ધી આઇ.
આંગળાંની ટોચ-ટેરવું, A tip of the finger આ ટીપ આવ ધ ફીંગર.
એડી, Heel હીલ.
ઉર, છાતી; Bosom બુઝમ,
કપાળ; Forehead ફોરહેડ.

કમર, Waist ઉવેસ્ટ.
કલેજું, Liver લીવર.
કાન, Ear ઇયર.
કાખ, Armpit; Axilla આર્મપીટ; એકઝીલા.
કાનપટ્ટી, Temple of the head ટેમ્પલ આવ ધ હેડ.
કાનનો પડદો, The lobe of an ear ધ લોબ આવ એન ઇયર.
કુલું, Buttock બટક.
કોપરીયું, Elbow એલબો.
ખભું, Shoulder શોલડર. [આર શોલડર બ્લેડ.
ખભાનું હાડકું, Clavicle or shoulder blade કલેવીકલ-
ખુંધો, કુબડો; Humpbacked હમ્પબૅકડ.
ખોળો, Lap લૅપ.
ગરદન, Neck નેક.
ગળું, Throat; Gullet. થ્રોટ; ગલેટ.
ગર્ભસ્થાન, કમળ; Womb ઉમ્બ.
ગાળ, Cheek ચીક.
ગુડ, Marrow મૅરો.
ગોટલાં, Muscles મસલસ.
ઘુટણ, Knee ની.
ઘુંટી, Ankle ઍન્કલ.
ચાંમડી, Skin સ્કીન.
ચાવણીયાં, જડબાં; Jaws જૉસ.
છાતી, Chest ચેસ્ટ.
જાંગ, Thigh થાઈ.

જીભ, Tongue ટંગ.
ટંગડી, Leg લેગ.
ટાળકું, Crown ક્રાઉન.
ટાળવું, Palate પૅલેટ.
ટાંચાં, પેઢો; Knuckle નકલ.
ટેહું, Calf of the leg કાફ આવ ધ લેગ.
ઠીંગણું, Dwarf ડ્વાર્ફ.
ડહાડ, Grinder ગ્રાઈન્ડર.
ડાચું, જડબું; Jawbone જૉબોન.
ડાઢી, Beard બીઅર્ડ.
તલ્લી, Spleen સ્પ્લીન.
થુક, Spittle સ્પીટલ.
થેભીયા, Whiskers વીસકર્સ.
દમ, Breath બ્રેથ.
દાંત, Tooth ટુથ.
દાઢ, Molar મોલર.
ધાઇ, છાતી; Breast of a woman બ્રેસ્ટ આવ એ ઉમન
ધોરીનસ, Artery આરટરી.
નરડી, Larynx લેરીન્કૂસ.
નસકોરી, Nostril નૉસ્ત્રીલ.
નખ, Nail નેલ.
નસ, Vein વેન.
નળ, Intestine ઈનટેસટાઇન.

નાક, Nose નોઝ.

નાકની ડાંડી, The bridge of the nose. ધ બ્રીજ આવ [ધિ નોઝ.

નાભી, ડુંટી; Navel નેવલ.

નાડ, Pulse પલ્સ.

પગ, Foot ફુટ.

પગની પાતલી, Instep of the foot ઈનસ્ટેપ આવ ધ ફુટ.

પગનું તળીયું, Sole of the foot સોલ આવ ધ ફુટ.

પગનો અંગુઠો, Toe ટો.

પગનો વાંકો નળો, Crook-shanks ક્રુકશૅંકસ.

પાપણુ, Eyelash આઇલૅશ.

પાંસળી, Rib રીબ.

પીત્તો, Gallbladder ગૅાલબ્લેડર.

પીસાબ, Urine યુરીન

પોહોંચો, કાંડું; Wrist રીસ્ટ.

પેટ, Belly બેલી.

પેડું, Abdomen ઍબ્ડોમેન.

પેંગો પગ, Bandy-legs બેન્ડી લેગસ.

ફુકો, Bladder બ્લેડર.

ફેફસાં, Lungs લંગસ.

બરડો, પીઠ; Back બૅક.

બરડાનું હાડકું. Backbone; spine બૅકબોન; સ્પાઇન.

બાજુ, Arm આર્મ.

ભવાં, Eyebrows આઇબ્રાઉઝ.

ભેજું, Brain બ્રેન.

માથું, Head હેડ.
માથાની ખોપરી, Skull સ્કલ.
માસ, Flesh ફ્લેશ.
મુઠ્ઠી, Fist ફીસ્ટ.
મુછ, Mustaches મુસતેચીસ.
મૂત્રપીંડ, Kidney કીડની.
મોહોડું, Mouth માઉટ.
રૂવાં, Fur ફર.
લબ, Saliva સૅલીવા.
લોહી, Blood બ્લડ.
વાળ, નીમાળા; Hair હૅર.
સફરો, Anus એનસ.
હથેલી, Palm of the hand પામ ઑાવ ધ હેન્ડ.
હડપચી, Chin ચીન.
હાથ, Hand હેન્ડ.
હાથનો અંગુઠો, Thumb થમ્બ.
હાડકું, Bone બોન.
હાડપીંજર, Skeleton સ્કેલીટન.
હૃદય, દીલગુરદો; Heart હાર્ટ
હોઠ. Lip લીપ.
હોજરી, Stomach સ્ટમક.

દરદોના નામો.

અધામણુ, Diarrhœa ડાયેરીઆ.
અદગરી; હેડકી, Hiccough હીકપ.

અજીરણ, Indigestion ઇનડીજેશન.
આદાસીસી, અરધું માંથુ દુખે છે તે; Hemicrania હેમીક્રેન્યા.
અરાઇ, Prickly heat પ્રીકલી હીટ.
અંતરગળ, Hydrocele હૈડ્રૉસીલ.
અંધાપો, Blindness બ્લાઇન્ડનેસ.
આંકડાં, Cramps ક્રેમ્પસ.
આંજણી, Sty સ્ટાઇ.
આમવાયુ, Chronic-rheumatism ક્રાનીક રહ્યુંમેટીઝમ.
આંતરે તાવ આવે છે તે, Intermittent fever ઇનટરમીટન્ટ ફીવર.
ઓકારી, ઉલટી; Nausea; vomit નોશીયા; વૅામીટ.
ઉધ્રસ, Bronchitis બ્રાન્કીટિઝ,
ઉંટિયું ટુટિયું, Dengue-fever, ડેન્ગ્યુ ફીવર.
ઉંદરી, Alopecia એલોપેશીઆ.
ઉપલ્યું, Convulsion કનવલશન.
કબજીયાત, Costiveness કૅાસ્ટીવનેસ,
કરમ, Intestinal worms ઇનટેસ્ટીનલ ઉઆરમસ.
કમળો, Jaundice જૅાનડીસ.
કલેજાનું દરદ, Lever-complaint લીવર કમ્પ્લેન્ટ.
કંઠમાળા, Goitre; Bronchocele ગોઇતર; બ્રન્કોસીલ.
કમરવા, Lumbago લુમ્બેગો.
કૉલેરા; કોગલ્યું, Cholera કૉલેરા.
કોઢ, Leprosy લેપ્રસી.

ખરપસું, Cancer કેનસર. [એકસીલા.
કાખ બીલારી, Abscess in the axilla ઍબસેસ ઇન ધી
ખાંસી, ઠાંસો; Cough કફ.
ખુજલી, Itch ઇચ.
ખોડું, લંગડું; Crippled ક્રિપલ્ડ.
ગળાંની ગરમી, Quinsy ક્વિન્સી.
ગાંઠ, વસુરી; Tumours ટયુમર્સ.
ગુમડું, Abscess ઍબસેસ.
ગુંચનો ઠાંસો, સસણી; Hooping-cough હુપીંગ કફ.
ગોવરૂં, Measles મીઝલ્સ.
ગોરાનો મરજ, Rupture રપચર.
ચાઠું, Blotch બ્લૉચ.
ચાલુ તાવ, હંમેશનો તાવ; Hectic-fever હેકટીક ફીવર.
ચોથીઓ તાવ, Quartan-fever કુવાર્ટન ફીવર.
ચુંચો Squint-eyed સ્કવીન્ટ આઇડ.
ચુંકો, Colic કૉલીક.
છાગડો, Burn બર્ન.
જલંદર, Dropsy ડ્રૉપ્સી.
ટહાડયો તાવ, Ague એગ્યુ.
ટાંકી, Venereal disease વેનીરીઅલ ડીસીઝ.
તલ, Mole મોલ.
તાપ, Fever ફીવર.
દસતાન, અટકાવ; Mensis મેનસીસ.
દરાજ, દાધર; Ringworm રીંગવુઅરમ.

દાઢનું દરદ, Tooth-ache ટુથ એક.
ધાત, Semen virile સીમેન વીરાઇલ
નજલો, Gout ગાઉત.
નખચ્છર, Whitlow ઉવીહતલો.
નાસુર, Ulcer અલસર.
પરમો, Gonorrhœa ગનોરીયા.
પરૂ, Matter મૅટર.
પાકું, Carbuncle કારબન્કલ.
પિત, Bile બાઇલ.
ફીફરૂં, (મુચ્છ વિલું) Epilepsy એપીલેપ્સી.
ફુલ્લી, Pimple પીમ્પલ.
ફેર, Giddiness ગીડીનેસ.
ફોડ્ફીયો, Blister બ્લીસ્ટર.
ફોલો, Boil બૉઇલ.
બદહજમી, Apepsy એપેપ્સી.
બલગમ, કફ; Phlegm ફ્લેમ.
બવાસીર, હરસ; Piles પાઇલ્સ.
બેશુદ્ધ, Delirium ડીલીરીયમ.
બેહેરપણુ. Deafness ડેફ્નેસ.
ભગંદર, નાસુર; Fistula ફીસચુલા.
મરડો, અતિસાર; Dysentery ડીસેન્ટરી.
બાળતોડો, Imposthume ઈમપોસથ્યુમ.
મસો, Wart ઉવૉર્ટ.
માથે લોહીનું ચઢવું, Apoplexy એપોપ્લેકસી.

મુગાપણું, Dumbness ડમ્બનેસ.
મોતિયો, Cataract of the eye કેટરૅક્ટ આવ ધી આઈ.
રક્તકોહોડ, Arabian leprosy અરેબીયન લેપ્રસી.
રક્તપીત્ત, Black leprosy બ્લૅક લેપ્રસી.
રસી, Pus પસ.
લકવો, Paralysis; Hemiplegia પેરેલીસીસ; હેમીપ્લેગ્યા.
લચકાવું, Dislocation ડીસલોકેશન.
લુ, Sun-stroke સનસ્ટ્રોક.
લુલું, લંગડું Lame લેમ.
વાળો, Guinea worm ગીની ઉવરમ.
સરકમ, Catarrh કતાર.
સંધીવા, કળતર; Rheumatism રયુમેતીઝમ.
સહીએડ, Small-pox સ્મૉલ પૉકસ.
હરસનો મરજ, Hæmorrhoids હીમોરહોઈદસ.
હાફણુ, હાંફરો; Asthma એસ્થમા.
હીસતરીયા, Hysteria હીસ્ટરીયા.
ક્ષયરોગ, Consumption કનઝંપશન.

સગાઈ.

બાપ, Father ફાધર. સાવકો બાપ, Step father સ્ટેપ ફાધર.
માય, Mother મધર. સાવકી માય, Step mother સ્ટેપ મધર.
ભાઈ, Brother બ્રધર.
સાવકો ભાઈ. Step brother સ્ટેપ બ્રધર.
બેહેન, Sister સીસતર.

સાવકી બેહેન, Step sister સ્ટેપ સીસટર.
છોકરી, Daughter ડૉટર.
સાવકી છોકરી, Step daughter સ્ટેપ ડૉટર.
છોકરો, Son સન. સાવકો છોકરો, Step son સ્ટેપ સન.
છોકરું, બચ્ચું; Child ચાઇલ્ડ.
છોકરાં, બચ્ચાં, Children ચીલડ્રન.
ધણી, વર, ખાવંદ, Husband હસબંદ.
ધણીયાણી, બૈરી, મોહોરદાર; Wife ઉવાઇફ.
કાકો, ફુવો; Uncle અનકલ (*paternal* પેતરનલ)
કાકી, ફુઇ; Aunt આન્ટ (*paternal* પેતરનલ)
ફુઈ, Father's sister ફાધર્સ સીસટર.
ફુવો, Father's sister's husband ફાધર્સ સીસટર્સ હસબંડ.
કાકાનો છોકરો, પીત્રાઇ ભાઈ; Cousin કઝન (*paternal* પેતરનલ.)
ફુઇનો છોકરો, Cousin કઝન (*paternal* પેતરનલ.)
(*Father's sister's son* ફાધર્સ સીસટર્સ સન.)
ભત્રીજો, Nephew નેવ્યુ (*Brother's son* બ્રધર્સ સન.)
ભાણેજ, Nephew નેવ્યુ (*Sister's son* સીસટર્સ સન.)
ભત્રીજી, Niece, નીસ (*Brother's daughter* બ્રધર્સ ડૉટર)
ભાણજી, Niece નીસ, (*Sister's daughter*) સીસટર્સ ડૉટર)
બપાવો, દાદો; Grandfather ગ્રાંડફાધર (*paternal* પેતરનલ)
બપાઇ, Grand-mother ગ્રાંડમધર. (*paternal* પેતરનલ)
બાપનો બપાવો, **Great grand father** ગ્રેટ ગ્રાન્ડ ફાધર.
(*paternal* પેતરનલ)

આપની બપાઈ, Great grand mother ગ્રેટ ગ્રાન્ડ મધર (*paternal* પેતરનલ)

છોકરાનો છોકરો, પૌત્ર; અથવા છોકરીનો છોકરો. Grand son ગ્રાન્ડ સન.

છોકરા અથવા છોકરીની છોકરી પૌત્રી Grand daughter ગ્રાન્ડ ડૉટર.

મામો, માસો; Uncle અનકલ (*maternal* મેટરનલ).

માસો Uncle અનકલ (*Mother's sister's husband* મધર્સ સીસટર્સ હસબંદ).

મામી, માસી; Aunt આન્ટ (*Maternal* મેટરનલ.)

મામાનો અથવા માસીનો છોકરો. મસીઆઇ ભાઇ; Cousin કઝન (*Maternal* મેટરનલ.)

મમાઈ, Grand mother ગ્રાન્ડ મધર (*Maternal* મેટરનલ.)

માનો મમાવો Great grand-father ગ્રેટ ગ્રાન્ડફાધર (*Maternal* મેટરનલ).

માની મમાઇ, Great grant mother ગ્રેટ ગ્રાન્ડ મધર. (*maternal* મેટરનલ)

સસરો, Father-in-law ફાધર ઈન લૉ.

સાસુ, Mother-in-law મધર ઇન લૉ.

જમાઇ. Son-in-law સન ઈન લૉ.

છોકરાની બાયડી, વહુ; Daughter-in law ડૉટર ઈન લૉ.

સાલો, Brother in-law બ્રધર ઇન લૉ.

સાઢુ, Wife's sister's husband વાઈફ્સ સીસટર્સ હસબંદ.

બનેવી, Sister's husband સીસટર્સ હસબંદ.

જેઠ, Husband's elder brother હસબંડસ એલદર બ્રધર.
દેર. Husband's younger brother હસબંડસ યંગર બ્રધર.
માસો સસરો, Husband's maternal uncle હસબંડસ મેટરનલ અનકલ.
નણંદવઇ, Husband's sister's husband હસબંડસ સીસટર્સ હસબંડ.
સાલી, Sister-in-law સીસટર ઇન લૉ.
ભોજાઈ, Brother's wife બ્રધર્સ વાઇફ.
નણંદ, Husband's sister હસબંડસ સીસટર.
જેઠાણી, Husband's elder brother's wife હસબંડસ એલડર બ્રધરસ વાઇફ.
દેરાણી, Husband's younger brother's wife હસબંડસ યંગર બ્રધરસ વાઇફ.
આશુક માશુક, The lover and his beloved ધ લવર એંડ હીઝ બીલવેડ.
આશના (માશુક), A sweet-heart સ્વીટ હાર્ટ.
માબાપ, Parents પેરન્ટસ.
ગુરૂભાઈ, Spiritual brother સ્પીરીચ્યુઅલ બ્રધર.
ઓલાદ, Family, Generation ફેમીલી જેનરેશન.
જોડું, Wedded Pair વેડેડ પેર.
ધાવ, Foster-mother ફોસ્ટર મધર.
ધાવભાઇ, Foster-brother ફોસ્ટર બ્રધર.
બાપદાદા, Ancestors એનસેસટર્સ.

કરીયાણું તથા મેવાના નામો.

અગર, Aloewood એલોઉડ.
અરીઠા, Soap-nuts સોપ-નટસ.
અકકલગરો, Pellitory પેલીટરી.
અફીણ, Opium ઓપીયમ.
અનીસીયું, Aniseed એનીસીડ.
અખરોટ, Walnut વૉલનટ.
અસાળીઓ, Common cress કૉમન ક્રેસ.
અજમોદ, Parsley seed પાર્સલી સીડ.
અળસી, Linseed લીનસીડ.
અગરબતી Pastil પેસટીલ.
આંબાહળદ, Zedoary turmeric ઝીડોઅરી ટરમેરીક.
આમળા, Hog plums હૉગપ્લમસ.
આળુ, Plum પ્લમ.
આંબોસી, Dried mangoes ડ્રાઇડ મૅંગોઝ.
ધ્રસસ Gum-olibanum ગમ-ઓલીબેનામ.
એલીઓ, Aloes એલોઝ.
એલચી, Cardamums કારડેમમસ.
એરંડીઉ, દીવેલ; Castor oil કૅસ્ટર ઑઈલ.
કરીઆતું, Chiretta ચીરેતા. કપુર, Camphor કૅમફ્ર.
કબાબચીની, Cubebs કયુબેબ્સ. કસતુરી, Musk મસ્ક.
કરંટ નામની દરાખ, Currant કરંટ.
કસુંબો, Safflower સેફ્લાવર. કાથો, Catechu કૅતેચ્યુ.

કાળીજીરી, Fleabone ફ્લીબોન; (*purple*-પરપલ.)
કાળીગલી, Indigo ઇનડીગો. કાજુ Cashew-nut કેશ્યુ-નટ.
કાકવી, ગોળ; Treacle ટ્રીકલ. કેસર, Saffron સૅફ્રન.
કોકમ, Mangosteen મૅંગોસ્ટીન.
ખસખસ, Poppy seed પૉપીસીડ.
ખજુર, Wet dates ઉવેટ-ડેટસ.
ખાંડ, Sugar શુગર. ખારક, Dried dates ડ્રાઇડ ડેટસ.
ગરમાળો, Cassia-fistula કેસીયા-ફિસચ્યુલા.
ગંધક, Brimstone; Sulphur બ્રીમસ્ટોન; સલફર.
ગુંદર, Gum ગમ.
ગુંગળ, B'dellium બડેલીયમ. ગોળ, Jagree જાગ્રી.
ગોરૂચંદન, Bezoar બેઝૉર. ચાહે, Tea ટી.
નવસાગર, Ammoniac એમોન્યેક.
ચીનીકબાલા, Allspice ઑલસ્પાઈસ.
જમાળગોટો, Croton-nut ક્રૉટન-નટ.
જાયફળ, Nutmeg નટમેગ.
જાવંત્રી, Mace મેસ.
જીરૂં, Cumin seed કમીન-સીડ.
જેઠીમધ. Liquorice-root લીકવોરીસ-રૂટ.
ટંકણખાર, Borax બોરૅકસ.
તલ, Gingelly-seed. જીંજેલી-સીડ.
તજ, Cinnamon સીનેમન.
ધતુરો, Thorn apple થૉર્ન ઍપલ.
ધાણા, Coriander-seed કોરીન્ડએર-સીડ.

નાળીએર, Cocoanut કોકોનટ.
પસતાં, Pistachios પીસટેકીયોસ.
પિપળીમૂળ, Pepper-root પેપર-રૂટ.
ફટકી, Alum ઍલમ. બદામ, Almond આમંડ.
બુંન, કાફી; Coffee કાફી. બેદાણા, Quince seed ક્વિન્સ સીડ.
ભિલામું, Marking-nut માર્કિંગ-નટ. મરી, Pepper પેપર.
માયફળ, Gallnut ગૅાલનટ. મુડદાસીંગ, Litharge લીથાર્જ.
મોરથુથુ, Blue vitriol બ્લુ વીત્રીઅલ.
રાઇ, Mustard મસતર્ડ. રેવનચી, Rhubarb રૂબાર્બ.
લવંગ, Cloves કલોવ્ઝ.
લોબાન, Benzoin બેનઝોઇન.
વાકુમરૂં, Cæsapina digyna સીસેપીના ડીઝીના.
વાયવરન, Copparis-trifolia કાપરીસ ત્રીફોલીઆ.
સંચળ Bitlaban બીતલેબન.
સાબુચોખા, Sago સેગો. સીંદુર, Red-lead રેડલેડ.
સામલમીસ્રી, Salep સેલેપ.
સીંગ, Bean બીન.
સુખડ, Sandalwood સેનડલવુડ.
સુનામખી, Senna સેના.
સુવા, Caraway seed કૅરેઉવે સીડ.
સુરોખાર, Saltpetre સૅાલ્ટપીટર.
સુંઠ, Ginger જીંજર. (Dry ડ્રાઇ)
સેલારસ, Storax સ્ટોરેક્સ.
સોમલ, Arsenic white આરસેનીક ઉવાઇટ.

સોપારી, Betel-nut બીટલ નટ.
સોનાગેરૂ, Ochre ઓકર (Red રેડ).
શાકર, Sugarcandy શુગરકૅનડી.
શંખજીરૂં, Soapearth સોપઅર્થ.
હલદર, Turmeric તરમેરીક.
હરતાળ, Yellow orpiment યલો ઑારપીમેન્ટ.
હરડાં, Myrabolem chebulic મીરૅબોલેમ ચેબ્યુલીક.
હીંગ, Asafœtida એસેફૂટીડા.
હીરાબોળ, Myrrh મીર.
હીરાકસી, Green vitriol ગ્રીન વીત્રીયલ.

જનાવરોનાં નામો.

અજગર, Boa constrictor બોઆ કૉનસ્ત્રીક્ટર.
ઊંટ, Camel કૅમલ. ઊંદર, Mouse માઉસ.
ઉધાઇ A white ant આ ઉવાઇટ ઍન્ટ.
કસારી, તમરી; Circket ક્રીકેટ.
કબુતર, હોલું; Dove ડવ. કબુતર, Pigeon પીજીઅન.
કસ્તુરી મૃગ, Musk deer મસ્ક ડીયર.
કરોળીઓ, Spider સ્પાઇડર.
કાનખજુરો, Centipede સેનટીપેડ.
કાગડો, Crow; Rook ક્રો; રૂક.
કાકાકૌવા, Cockatoo કૉકેટુ.
કાંકીડો, સરડો; Chameleon કૅમીલીઅન. કીડી, Ant ઍન્ટ.
કીડો, Worm ઉવર્મ. કીલ્લુ, ધનેસરૂં; Weevil ઉવીવીલ.

કીળું, અઈએડ; Grainmath ગ્રેનમઠ.
કુતરો, Dog ડૉગ. કુતરી, Bitch બીચ.
કુરકુરયું Puppy પપી. કોયલ, Cuckoo કકુ.
કોલું, શીયાળ; Jackal જૅકૉલ. ખચ્ચર Mule મ્યુલ.
ખીસકોલી, Squirel સ્કિવરલ.
ગધેડું, Donkey; Ass ડૉંકી; ઍસ.
ગરૂડપક્ષી, Eagle ઇગલ. ગધેડાનું બચ્ચુ; Foal ફોલ.
ગધેડી, She-ass શીઍસ. ગાય, Cow કાઉ.
ગીધ, Vulture વલચર. ગોકળ ગાય Snail સ્નેલ.
ગોધો, Bull બુલ. ગેંડો Rhinoceros રીનોસરૉઝ.
ઘીસોડી, Lizard લીઝાર્ડ.
ઘુઅડ, Owl આઉલ. ઘૂસ, ઉંદર; Rat રૅટ.
ઘોડો Horse હાર્સ. ઘોડી, Mare મૅર.
ચકલો, Cock-sparrow કૉકસ્પૅરો.
ચકલી, Hen-spparrow હૅનસ્પૅરો.
ચાંચડ, Flea ફ્લી. ચીમોડી, જુ; Louse લાઉઝ.
ચીત્તો, Panther; Leopard પેનથર; લેપર્ડ.
ચીમોડી, Doglouse ડૉગલાઉસ.
ચેણુ, Mole મોલ. જળો, Leeches લીચીસ.
તટ્ટુ, Pony પોની. ડુક્કર, Pig પીગ.
ડુક્કર (નર), Boar બૉર. ડુક્કરી, Sow સાઉ.
ડાંસ, Gadfly ગૅડફ્લાઈ. તીડ, Locust લોકસ્ટ.
તીત્તર, Partridge પારત્રીજ.
તોડ નામનો દેડકો, Toad ટોડ.

દેડકો, Frog ફ્રૉગ. નાગ, Cobra કોબ્રા.
લુરી, Loory લુરી. નોળિઓ Mungoose મનગુસ.
પતંગીયું. Butterfly બટરફ્લાઈ.
પીલું, મરઘીનું બચ્ચું; Chicken ચીકન.
દરીયાઇ ઘોડો, Hippopotamus હીપ્પોપોટેમસ.
પોપટ, Parrot પૅરટ.
"ફીનીક્સ" નામનું પક્ષી. Phœnix ફીનીક્સ.
બળદ, Ox; Bullock ઑક્ષ; બુલક.
બતક (નર), Drake ડ્રેક. બતક (નારી), Duck ડક.
બકરો, He-goat હી ગોટ. બકરી, She-goat શી ગોટ.
બકરીનું બચ્ચું, Kid કીડ. બગલું, Crane ક્રેન.
બગાઈ, Tick ટીક.
બકરાની જાતનું જનાવર, Chamois ચેમોઈસ.
બીલાડી, Cat કૅટ. બુલબુલ, Nightingale નાઇટીંગેલ.
ભમરો, Wasp ઉવૅાસ્પ.
ભેંસ, Buffalo બફેલો. મધમાખ, Bee બી.
મરઘો, Cock કૉક. મરઘી, Hen હેન.
મરઘું, Fowl ફાઉલ.
મચ્છર, Gnat; Musquito નૅટ; મસકિટો.
મગર, Alligator એલીગેટર. મગરમચ્છ, Whale ઉવ્હેલ.
માકડ, Bug બગ. માંખ. Fly ફ્લાઇ.
મેઢાં, Sheep શીપ. મેંઢો (નર) Ram રૅમ.
મેંઢી, ઘેટી; (નારી) Ewe યુ. મેંઢાંનું બચ્ચુ, Lamb લૅમ્બ.
મેના, Canary bird કેનેરીબર્ડ. મોર (નર) Peacock પીકૉક.

મોર, (નારી) Peahen પીહેન. મોટો કાચબો Turtle તરતલ.
રાનીકુકડો, Pheasant ફેઝન્ટ. રીંછ, Bear બેર.
રોઝ, Nilguay નીલગયે.
લક્કડખોદપક્ષી, Wood pecker ઉવુડ પેકર.
લાર્કનામનું પક્ષી, Lark લાર્ક. લોંકડી, Fox ફૉક્ષ.
વછેરો, Colt કોલ્ટ. વછેરી, Filly ફીલી.
વરૂ, Wolf ઉવુલ્ફ. વાગળું, Bat બૅત.
વાછરડો, Calf કાફ. વાછરડી, Heifer હીફર.
વાંદરો, Monkey; Ape મંકી; એપ.
વાઘ, Tiger ટાઈગર. વાઘણ, Tigress ટાઇગ્રેસ.
વિંછી Scorpion સ્કૉરપીયન.
સસલું, Hare; Rabbit હેર; રેબીત.
સકરો, Hawk હૉક.
સમડી, Kite કાઇટ સાંઢણી, Dromedary ડ્રોમેડરી.
સાંપ. Snake; Serpent સ્નેક; સરપન્ટ.
સાબર, (નર) Stag સ્ટૅગ. સાબર (નારી) Hind હાઇન્ડ.
સારસ, Indian crane ઈંડીયન ક્રેન.
સીંહ, Lion લાયન.
સીંહણ Lioness લાયનેસ, શાહમૃગ, Ostrich ઑસ્ત્રીચ.
હરણ, Antelope; Deer એનટીલોપ; ડીયર.
હરણી, Doe ડો, હંસ, (નર) Gander ગૅન્ડર
હંસ, (નારી) Goose ગુસ.
હંસનું બચ્ચું, Gosling ગોસ્લીંગ
હથી Elephant એલીફંત

હાથણુ, Female of an elephant. ફીમેલ ઑાવ એન એલીફંત.
હીરાગલ, Paroquet પેરોકેટ.
હીરકીડો, Silkworm સીલ્કઉવર્મ.

ફ્રૂતના નામો.

અંજીર, Fig ફીગ. અંગુર, દરાખ; Grapes ગ્રેપ્સ.
અનીનાસ, Pine-apple પાઈન ઍપલ.
કરમદાં, Berries બેરીઝ. કાકડી, Cucumber ક્યુકમબર.
કાજુ, Cashew કેશ્યુ. કેરી, Mango મૅંગો.
કેળું Plantain પ્લેનટેન.
કોટ; કોઠ Wood-apple ઉડ્ડ ઍપ્લ.
ખજુર, Date ડેટ.
ગુલાબી જાંબુ, Rose-apple રોઝ-ઍપ્લ.
ચેરીફળ, આળુ; Cherry ચેરી.
ચાંપુ Jack-fruit જૅક ફ્રુત.
ચીભડું, ખડબુચું; Muskmelon મસ્કમેલન.
જમરૂખ, Guava ગ્વાવા.
તરબુચ Watermelon વૉટરમેલન.
દરાખ, Raisins રેઝીનસ.
દાડમ, Pomegranate પોમેગ્રેનેટ.
નારંગી, Orange ઑારેંજ.
પપાનસ, Pompelmoose પૉમ્પેલમુસ.
પપાઉ, Carica papaya કેરીકા પપૈયા.
પાન, Betel leaves બીટલ લીવ્ઝ.

ખીજોરૂં Citron સીટ્રન.
બોર, Fruit of jujube-tree ફ્રુટ ઑવ જુજ્યુબટ્રી.
લીંબુ Lemon લેમન. શેરડી, Sugarcane શુગરકેન.
સફરજન, સેફ; Apple ઍપલ.
સિતાફળ Custard-apple કસટર્ડ ઍપલ.

અનાજોના નામો.

કઠોળ, Pulse પલ્સ.
કણુકી, Granule of rice ગ્રેન્યુલ ઑવ રાઇસ.
કાંગ, Millet Italian મીલેટ ઇટાલીઅન.
કુલથી, Horse gram હૉર્સ ગ્રામ.
ઘંઉ, Wheat ઉ્હીત. ચણા Gram ગ્રામ.
ચણાનીદાળ, Gram-dál ગ્રામ ડાલ.
ચોળા, Chola ચૉળા. ચોખા, Rice રાઇસ.
જવ, Barley બારલી.
જુવાર, Millet Indian મીલેટ ઇંડીયન.
તુવેર Cajan-pea કજ્જન પી.
તુવેરની દાળ Cajan-pea pulse કજ્જન પી પલસ,
દાળ, Broken pulse બ્રોકન પલ્સ.
બંટી, Banti બંટી. બાવટો Bavto બાવટો.
બાજરી, Bajree; Millet-spiked બાજરી; મીલેટ સ્પાઇક્ડ.
મસુરની દાળ, Lentil લેનટિલ.
મગ, Green gram ગ્રીન ગ્રામ
મઠ Math મેઠ; (*a bean* એ બીન).

મગફલી, Ground-nut ગ્રાઉન્ડ નટ.
મકાઇ, Maize મેઝ.
મેથી, Fœnu-greek-seed ફીન્યુગ્રીક સીડ.
વટેણા Peas પીસ.

ખોરાકના નામો.

આંથણું, Pickle પીકલ.
ઇંડું, Egg એગ.
ઇંડાંનો પોરો, Omelet ઑમીલેત.
કરી, Curry કરી.
કસતર, Castard કસ્તર્ડ.
કોપરૂ, Cocoanut kernel કોકોનટ કરનલ.
ખીર, Trustrate ત્રસ્ટ્રેટ.
ખીચડી, Hotchpotch હૉચપૉચ.
ખીમો, Mince મીન્સ.
ગોશ, Meat મીત.
ગોશ બકરાનું, Mutton મટન.
ગોશ ગાયનું, Beef બીફ.
ગોશ ડુક્કરનું, Pork પૉર્ક.
ગોશ ડુક્કરનું આથેલું, Bacon બેકન.
ગોશ વાછરડાનું, Veal વીલ.
ચરબી, Grease; suet; Tallow ગ્રીઝ; સ્વેટ, ટૅલો.
ચરબી ડુક્કરની, Lard લાર્ડ.
ચાવળ, Rice રાઇસ.
છાસ Whey ઉવે.

છમનો, Pomphlet પૅામફ્લેત.
જેલી, Jelly જેલી.
દહી, Curd કર્ડ.
દુધ, Milk મીલ્ક.
દુધપાક, Rice-pudding રાઈસ પુડીંગ.
નરમ રોટલી (ભીંજવેલી), Sop સોપ.
પાંઉ, Loaf લોફ.
પુરી, Cakes કેક્સ.
બીસકુટ, Biscuit બીસકીટ.
પનીર, Cheese ચીઝ.
બોઈ, માછલી Mullet મલેટ.
મધ, Honey હની.
મીઠું Salt સૅાલ્ટ.
મુરંબો, Preserve પ્રીઝર્વ.
મલાઇ, Cream ક્રીમ.
માખણ, Butter બતર.
માછલી, Fish ફીશ.
રોટલી, Bread બ્રેડ
સમુસો, Pie પાઈ.
સેરવો, Broth; soup બ્રૅાથ; સુપ.
સુકી મીઠાઈ, (ટાંકલી.) Comfit કમફીત

ભાજીપાલાના નામો.

આદુ, Green ginger ગ્રીન જીનજર.
આમળી Tamarind તૅમૅરીન્ડ
કાંદા Onions અનીઅનસ.
કાલીફ્લાવર, Cauli-flower કૅાલીફ્લાવર.
કોબી, Cabbage કૅબેજ.
કોહળું, Pumpkin પમ્પકીન.
કોથમીર, Coriander plant કોરીએન્ડર પ્લૅન્ટ.
ગાજર. Carrot કૅરટ.
ગુવાર, Gowar ગવાર.

ગોલનીભાજી, Purslain પ્ર્યોરસ્લેન.
ચકુંદર, Beet-root બીટરૂટ.
ચાહ લીલી, Green tea ગ્રીન ટી.
ચોખારી, Bean four sided બીન ફોર સાઇડેડ.
ચોળાઈનીભાજી, Pot-herb પૉટ અરબ.
તુંબી (તુમડી) Gourd ગુર્ડ.
દુધી, White pumpkin હ્વાઇત પમ્પકીન.
પટેટા, Potatoes પૉટેટોઝ. પાપરી, Bean બીન.
પાલખની ભાજી, Beta-banga-lensis બીટા-બેંગા-લેનસીસ.
ફુદનો, Mint મીન્ટ. ભીંડા, Lady-finger લેડી ફીંગર.
મરચાં, Chillies ચીલીઝ. મુલો, Radish રેડીશ.
મેથી, Fœnugreek plant ફીન્યુગ્રીક પ્લેન્ટ. [રૅડીશ.
મોગરી, Seed vessel of the radish સીડ વેસલ ઑાવ ધ
રતાલોકંદ, Yam-red યામરેડ.
લસણ, garlic ગારલીક. લીંબુ, Lemon લૅમન.
વેગણું, Brinjal બ્રીન્જલ.
સકરકંદ, Sweet-potato સ્વીટ પૉટેટો.
સલગમ. Turnip તરનીપ.
સુરણ, Yam યામ.

લુગડાંનાં નામો.

ઇંજાર, Trouser ટ્રાઉઝર.
ઢબી ટોપી, Hat હૅટ.
કસ, Tie; Bandage ટાઈ; બૅનડેજ.

કલર, Collor કૉલર. [એપ્રન.
કારીગરો કામ કરતી વખતે જે કેડે કપડું બાધે છે તે A pron
ખમીસ, Shirt શર્ટ.
ગલેગંધ, Comforter કમ્ફર્ટર.
ગલેફ, Pillow case પીલો કેસ.
ચણીયો, Petti-coat પેટીકોટ.
ચંપલ, પાવડી; Sandals સૅનડલસ.
ચાકલેત, Choclate ચૅાકલેટ.
ચોલી, Bodice બૉડીસ.
છીંટ, Chintz ચીંટઝ.
જભલું, Frock ફ્રૉક.
જભો, Robe રોબ.
જોડા, Slipper સ્લીપર.
ટોપી, Cap કૅપ.
ટુવાલ, Towel ટાવેલ.
ડગલો, Coat કોટ.
ધાબલી, Muffler મફ્લર.
ધોતીયું, Digogy ડીગોજી.
પાતલુન, Pantaloon પૅનટેલુન.
પાલવ, Gold-ribbon ગોલ્ડ રીબન.
પીછોડી, Scarf સ્કાર્ફ.
પીછોડી, ચાદર; Sheet શીટ.
ફલાદીન, Flannel ફ્લેનલ.
બન્નુસ, Blanket બ્લૅનકેટ.
બદીઆન, Waistcoat; Jacket ઉવેસ્ટકોટ; જૅકેટ.
બોરીયું, Button બટન.
બાંહે, Sleeve સ્લીવ.
બુરખો, Veil વેલ.
મખમલ, Velvet વેલવેટ.
મલમલ, Muslin મસલીન.

ભડમની ટોપી, Bonnet બૉનેટ.
મોજાં, Stockings સ્ટૉકીંગસ.
રૂમાલ, Handkerchief હૅન્ડકરચીફ.
શણુ, Flax ફ્લૅક્સ. શાળ, Shawl શૅાળ.
શાતીન, Satin સૅટીન.
સુજણી, Quilt ક્વિલ્ટ.

ઇમારતોના નામો.

આડગરો, Bolt બોલ્ટ. અગાસી, Terrace તેરૅસ.
આંકડો, Hook હુક. ઓટલો, Verandah વરનડાહ.
ઓરડો, Room રૂમ.
ઓરડાની પાસેની ચાલ, Corridor કૉરીડર.
ઉંબર, Threshold થ્રેશહોલ્ડ. કમાડ, Door ડૉર.
કટેરો, Palisade; Balustrade પૅલીસેડ; બેલસટ્રેડ.
કટેરો, Rail રેલ. કીલ્લો Castle કૅસ્ટલ.
કુવો, Well ઉવેલ. ગટર Sewer સ્યુઅર.
ગોખલો, Niche in the wall નીક ઇન ધ ઉવૉલ.
ચણીયારું, Hinge હીંજ.
ચાપડા, Clamps કલૅમ્પસ.
ચુલો, Hearth; Grate હાર્થ; ગ્રેટ.
ચોક, Square સ્કુવેર.
છજાં, Eaves ઇવ્ઝ. છાપરું, Roof. રૂફ.
જનાનખાનું, Harem હૅરમ.
જરૂખો, Casement કેસમેંટ.

જાળી, Lattice લૅટીસ.
ઝુપડું, Cottage કૉટેજ. થંભ, Pillar પીલર.
દાદર, Ladder લૅડર.
દાદરબારી, Stair-case સ્ટૅરકેસ.
દીવાળ, Wall ઉવૉલ. દીવાનખાનું, Hall હૉલ.
ધર્મશાળા, Inn ઈન. નરમાદા, Hinges હીનજીસ.
નળી, Pipe પાઇપ. પગથીયું, Step સ્ટેપ.
પાટીયાંની જમીન, Floor ફ્લૉર,
પુલ, Bridge બ્રીજ. ફરેકાળ, Wainscot ઉવેન્સ કૉટ.
બાગ, Garden ગારડન.
બારી, Window ઉવીન્ડો. ભઠ્ઠી, Furnace. ફરનેસ.
ભંડારિયું, Recess in a wall રીસેસ ઇન એ ઉવૉલ.
ભારવટિઓ, Beam બીમ. ભોંયરૂં, Cellar સીલર.
ભોંયતલીયું. ground floor ગ્રાઉન્ડ ફ્લૉર.
મજલો, Story સ્ટોરી. મેહેરાબ, Arch આર્ક.
મોરી, Gutter ગટર, સંડાસ, Privy પ્રીવી.
સલીઓ, Bar બાર. સલીઓ, Rod રૉડ.
સાંકળ, Chain ચેન. સીલીંગ, Ceiling સીલીંગ.
હમામખાનું. Bath-room બાથ રૂમ.
હોજ, Cistern; Reservoir. સીસતર્ન; રેઝરવૉયર.

ગુજરાતી અને અંગ્રેજી મહીનાઓ.

કારતક, November નૉવેમ્બર.
માગેશર, December ડીસેમ્બર.

પોષ, January જાન્યુઆરી.
માહા (માઘ), February ફેબ્રુઆરી.
ફાગણ, March માર્ચ. ચૈત્ર, April એપ્રીલ.
વૈશાખ, May મે. જેઠ, June જુન.
અષાડ, July જુલાઇ. શ્રાવણ, August ઑગસ્ટ.
ભાદરવો, September સપટેંબર.
આશો, October ઑકટોબર.

દહાડાનો કોઠો.

રવીવાર, Sunday સનડે.
સોમવાર, Monday મનડે.
મંગળવાર, ભોમવાર; Tuesday ટ્યુસડે.
બુધવાર, Wednesday વેડનસડે.
ગુરૂવાર, બ્રહસ્પતવાર; Thursday થર્સડે.
શુક્રવાર, Friday ફ્રાઇડે.
સનીવાર, Saturday સૅટરડે.

મુખ્ય રંગના નામો.

કાબરૂં, Gray ગ્રે. કાળું, Black બ્લૅક.
ગુલાબી, Rose colour; Rosey રોઝકલર; રોઝી.
તપખીરીયો, Snuff colour સ્નફ કલર.
પીળું, Yellow યલો. બ્લુ, Blue બ્લુ.
બુરૂં, Brown બ્રાઉન. લાલ, Red રેડ.
લીલું, Green ગ્રીન. સફેદ, White વ્હાઈટ.

ધાતુના નામો.

કલાઈ, Tin ટીન.
કાંસું, Bronze બ્રૉન્ઝ; Bell-metal બેલ મેટલ.
કોપરબરાસ, German Silver જરમન સીલવર.
જસત, Pewter; zinc પ્યુટર; ઝીંક
જસતના પત્રાં, Zinc-sheets ઝીંક શીટસ.
ત્રાંબુ, Copper કૉપર.
પારો, Mercury; Quick silver મરક્યુરી; ક્વિક સીલવર.
પીતળ, Brass બ્રાસ.
પોલાદ, Steel સ્ટીલ.
બીડ. Cast iron કાસ્ટ આયરન.
રૂપું, Silver સીલવર.
રૂપાં સાઈ લોઢું, Brittle iron બ્રીટલ આયરન.
લોહડું, Iron આયરન.
વરખ, Leaf metal લીફ મેટલ.
સીસું, Lead લેડ.
સુનું, Gold ગોલ્ડ.

ધરેણાં અને કીમતી પથ્થરોનાં નામો.

અકીક, Agate; Cornilian અગેટ; કૉર્નીલીઅન.
આરસપાહાણુ, Marble મારબલ.
એરીન, કડી; Earring એરીંગ્.
કંદોરો, Waist-band વેસ્ટ બૅન્ડ.
કંદોરો, Girdle ગર્ડલ.
કલ્લાં, Wristlets રીસ્ટલેટસ.
કંઠી, Neck-ornament નેક ઑર્નામેન્ટ.

કેરબો, Amber ઍમ્બર.
કસબ, Gold-thread ગોલ્ડ-થ્રેડ.
ઘડીયાળનો છેડો. Watch-guard ઉવૉચ-ગાર્ડ.
ચુડો. Ivory-bracelet આઇવરી બ્રેસલેટ.
જપમાળા, Rosary રોઝરી. જવાહીર, Jewel જુવેલ.
નાકની નથ. Nose-ring નોઝ રીંગ.
પરવાળું. Coral કૉરલ.
પોખરાજ, Topaz તોપૅઝ. પોંહોચી, Bracelet બ્રેસલેટ.
બીલોરીઆન, Faceted diamond ફેસેટેડ ડાએમન્ડ.
બાંગડી, Bangles બૅંગલ્સ.
માણેક, Ruby રૂબી. મોતી, Pearl પર્લ.
મણી; મણકા; રત્ન; Gem જેમ.
યાકુત, Garnet ગારનેટ.
લીલમ, પાનુ; Emerald એમેરાલ્ડ.
વિંટી હાથની, Ring રીંગ. સાંકળાં, Anklets ઍન્કલેટસ.
હીરો, Diamond ડાએમન્ડ. હાર, Necklace નેકલેસ.

ઘરસંસારી સામાનના નામો.

આરસી, Looking-glass લુકીંગ ગ્લાસ.
કળશીઓ, Goblet ગોબ્લેત. કઢાઈ, Pan પૅન.
કરછી, Ladle લૅડલ. કબાટ, Cup-board કપબોર્ડ.
કાંસીઓ, Porringer; Bowl પૉરીન્જર; બોલ.
કાંટો, Fork ફોર્ક. કાંસકી, Comb કોમ્બ.
કાનકોતરણી, Ear-pick ઈયરપીક

કાગળ મુકવાની ખાના ખાનાવાળી પેટી, Pigeon hole પીજીઅન [હોલ.
કીટલી, Kettle કેટલ.
કુંજો, Ewer ; Water-jug યુઅર; વૉટરજગ.
કોચ, Sofa સોફા.
કોડલી, Bag બૅગ.
કોલસો Charcoal ચારકોલ.
કુંચી, Key કી.
ખલ (ખાંડણી), Mortar મૉરટર.
ખિંટી, Peg પેગ.
ખુરસી, Chair ચૅર.
ખુમચો, કથરોટ; Tray ટ્રે.
ગળણી, Funnel ફનલ.
ગાગર, Pitcher પીચ્ચર.
ગુલકાતર, Snuffers સ્નફર્સ.
ગુણ, Sack સૅક.
ગુણુપાત, Gunny bag ગની બૅગ.
ઘંટી, Handmill હૅન્ડમીલ.
ઘડીઆળ (મોટું) Clock ક્લૉક.
ઘડીયાલ (ગજવામાં રાખવાનું) Watch ઉવૉચ.
ચમચો, Spoon સ્પૂન.
ચક, Bamboo screen બામ્બુ સ્ક્રીન.
ચાકુ, Pen-knife પેન-નાઇફ.
ચાળણી, Sieve સીવ.
ચાહની રકાબી, Saucer સૉસર.
ચુલો, Grate ગ્રેટ.
ચિપીયો, Tongs ટૉંગ્સ.
છરી, Knife નાઈફ.
છરો, Chopping-knife ચૉપીંગ નાઇફ.
ઝુમર, Chandelier શૅનડેલીયર.
ટોપલી, Basket બૅસકેટ.
ટોપી ટાંગવાનો ઘોડો, Hat-rack હૅટ રૅક.
ટીપાઈ, Tea-poy ટીપોઈ.

ઢીમણું, Chopping-block ચૉપીંગ બ્લૉક.
ઢોલીઓ, Bedstead બેડસ્તેડ.
તકીઓ, Pillow પીલો. તસ, Spittoon સ્પીતુન.
તસ, Basin બૅસીન. તાળું, Lock લૉક.
તપેલું, Culinary vessel ક્યુલીનરી વેસલ.
તાંબાકુંડી, Copper-pot કૉપર પૉટ.
તીજોરી, Safe સેફ. થાળી, Dish ડીશ.
દાંતકોતરણી, Tooth-pick ટુથ પીક.
દીવો, Lamp, લૅમ્પ.
દીવી, Lamp stand લૅમ્પ સ્ટેન્ડ.
ધૂપદાન, Censer સેનસર. પ્યાલું, Cup કપ.
પંખો, વીંજણો; Fan ફૅન. પાળણું, Cradle ક્રેડલ.
પાળખી, Palanquin પૅલેનકુવીન.
પાટલો, Low foot-stool લો ફુટ સ્ટુલ.
પીગદાની, Salver સલવર.
પીપ, (નહાવાનું) Bathing tub બેધીંગ તબ.
પીંછી, Brush બ્રશ.
પેણો, Frying-pan ફ્રાઇંગ પૅન.
પેટી, Box બાકસ. ફાનસ, Lantern લૅનતર્ન.
ફુલીયું, Canakin કૅનેકીન.
ફુંકણી, Blowpipe બ્લો પાઈપ.
બરણી, China jar ચાઈના જાર.
બતો, Pestle પેસલ. બાલદી, Bucket બકેટ.
બાજટ, બાંક; Bench બેન્ચ.

બીછાણું, Bedding બેડીંગ.
મચ્છરદાની, Curtain કરતન.
માકડશું, Bug-holder બગહોલડર.
માટલું, Earthen pot અર્થન પૉટ.
મીણબતી Candle કૅન્ડલ.
મેજ, Table ટેબલ. રકાબી, Plate પ્લેટ.
લાકડી, Stick સ્ટીક.
વકોરો, ખાનું; Drawer ડ્રૅાઅર.
વાસણ, Utensils યુટેનસીલ્સ.
વાલસેટ, Wall-shade ઉવૉલ શેડ.
વેલણ, Roller રોલર.
સમેદાની, Candle-stick કૅન્ડલ સ્ટીક.
સાદડી, ચટાઇ; Mat મૅટ.
સાવરણી, Broom બ્રુમ.
સીક, Poker પોકર. સીંકુ, Sling સ્લીંગ.
સુપડું, Winnowing-fan ઉવીનોઇંગ ફૅન.
હાંડો, Metal-pot મેટલ પૉટ.
હાલ્લું, Pot પૉટ.
હાંડી, Hanging glass-lamp હૅંગીંગ ગ્લાસ લૅમ્પ.

ધંધાદારીઓ તથા ઓહ્દેદારો.

આડતિયો, મારફતિઓ, Agent એજન્ટ.
આયા, Nurse નર્સ.
આંખનો વૈદ, Oculist ઑકયુલીસ્ટ.

ઇજારદાર, Contractor કૉનટ્રૅક્ટર.
ઉગરાવનાર, Revenue collector રેવન્યુ કલેક્ટર.
કડિયો, Bricklayer, બ્રીકલેયર.
કસારો, Coppersmith કૉપેરસ્મીઠ.
કણબી, Husbandman હસબંડમૅન.
કસાઇ, Butcher બુચર.
કઠીયારો, Wood-cutter વુડ કટર.
કલાઇગર, Tinner ટીનર.
કલાલ, Liquor vendor લીકર વેન્ડર.
કાપડીઓ, Draper ડ્રૅપર.
કાંતનાર, Spinner સ્પીનર.
કારભારી, Manager મૅનેજર.
કારીગર, Artificer આર્ટીફીસર.
કાગડી, કાગળ વેચનાર; Stationer સ્ટેશનર.
કુંભાર, Potter પૉટર.
કોતર કામ કરનાર, Sculptor સ્કલ્પટર.
ખરાદી, Turner ટરનર.
ખજાનચી, Treasurer ટ્રેઝરર.
ખબર આપનાર, Reporter રીપૉર્ટર.
ખલાસી, ખારવો; Sailor સેલર.
ખેપીઓ, જાસુસ; Messenger મેસેનજર.
ખોરાકી પોહોચાડનાર, Purveyor પર્વેઅર.
ગવલી, ગોવાલીઓ; Cowherd કાઉહર્ડ.
ગવૈયો, Singer સીંગર. ગાંધી, Druggist ડ્રગીસ્ટ.

આરૂડી, Snake-charmer સ્નેક ચારમર.
ઘડીઆળી, Watch-maker ઉવૉચ મેકર.
ઘોડાવાળો, Groom ગ્રુમ. ચમાર Tanner ટેનર.
ચીકનદોજ, Embroider એમબ્રૉઇડર.
ચીતારો, Painter પેન્ટર.
ચુનારો, Lime-maker લાઇમ મેકર.
ચોપડી બાંધનાર Book-binder બુક બાઇન્ડર.
ચોપડી વેચનાર, Book-seller બુકસેલર.
છડીદાર, Usher યુશર.
છરીકાંટા બનાવનાર, Cutler કટલર.
છાપનાર. Printer પ્રીન્ટર.
છાપવાનો સાંચો ચલાવનાર, Pressman પ્રેસમૅન.
જવેરી, Jeweller જ્યુવેલર,
જામદાર, Keeper of the wardrobe કીપર ઑવ ધી ઉવૉરડ્રોબ.
જાદુગર, Magician મૅજીશીયન.
જીન બનાવનાર, Saddler સૅડલર.
જોશી, Astrologer ઍસટ્રોલોજર.
તંબોલી, Seller of betel-leaf સેલર ઑવ બીટલ લીફ
તારમાસતર, Signaller સીગનલર.
તાળાં કુંચી બનાવનાર, Locksmith લૉકસ્મીઠ.
તેલી, Oilman ઑઇલમૅન.
દરજી, Tailor ટેલર. દલાલ, Broker બ્રોકર.
દાઇ, Mid-wife મીડ ઉવાઇફ.

દાણાવાળો' Grain-seller ગ્રેનસેલર.
દાંતનોવૈદ. Dentist ડેનટીસ્ટ.
દુધવાળો, Milk-man મીલ્કમૅન.
દુકાનદાર, Shop-keeper શૉપકીપર.
ધાવ, ધવાડનાર આયા; Wet-nurse ઉવેટ-નર્સ.
ધાતુનો કસ કાઢનાર, Assayer ઍસેઅર.
ધોબી, Washer-man ઉવૉશર મૅન.
નળીઆં ચાડનાર, Tiler ટાઈલર.
નગારચી, Drummer ડ્રમર.
નકસીગર, Engraver એનગ્રેવર.
નાલબંધ, Farrier ફેરીયર.
નાણાવતી, Banker બૅંકર.
પરતાગિયો Green-seller ગ્રીન સેલર.
પારધી, શીકારી; Sportsman સ્પૉર્ટસમૅન.
પાઘડી બનાવનાર, Turban-maker ટરબન મેકર.
પીંજારો Carder, કારડર.
ફેરીયો Pedlar પેડલર.
બબરચી, Cook કુક.
બંદુક બનાવનાર, Gunsmith ગનસ્મીથ.
બાજીગર, Juggler જગ્લર.
બીબાં જોડનાર Compositor કમ્પૉઝીટર.
બુડકી મારનાર, Diver ડાઈવર.
ભઠીયારો, Baker બેકર.
ભરવાડ, Shepherd શેફર્ડ.
ભંગીયો, Sweeper સ્વીપર.
ભવૈયો, Actor ઍકટર.
ભોઇ, Palanquin-bearer પૅલૅનકિવન બૅરર.

મસાળચી Torch-bearer ટોર્ચ બેરર.
માછી, Fisherman; Fishmonger ફીશરમૅન; ફીશમંગર
મેહેતો, કારકુન; Clerk કલાર્ક.
મોચી, Shoe-maker શુ મેકર.
રંગારી, Dyer ડાયર. માળી, Gardener ગારડનર.
લીલાંઉવાળો, Auctioneer ઑાકશનીયર.
લુહાર, Blacksmith બ્લૅકસ્મીઠ.
વણકર, Weaver ઉવીવર.
વસુલદાર, Tax gatherer ટૅકસ ગૅધરર.
વરતીઓ, Astronomer ઍસ્ત્રોનોમર.
વરાળયંત્ર હાંકનાર, Engine driver ઍનજીન ડ્રાઇવર.
વૈદ્ય, Doctor ડૉકટર. સલાટ Mason મેસન.
સુતાર, Carpenter કારપેન્ટર.
સોની, Goldsmith ગોલ્ડસ્મીઠ.
સોદાગર, Merchant મરચંટ.
શસ્ત્રવૈદ્ય Surgeon સર્જયન. હજામ, Barbar બારબર.
હીરા ઘસનાર, Lapidary લૅપીડરી.
હીસાબ તપાસનાર, Auditor ઑાડીટર.
હીસાબ રાખનાર, Accountant ઍકાઉનટંટ.
હેલકરી, બીગારી; Porter પોરટર.

ઝાડોના નામો.

અંજીરનું ઝાડ, Fig-tree ફીગ ત્રી.
અબનુસનું ઝાડ, Ebony એબની.

આંબો, Mango-tree મૅંગો ત્રી.
આમળી, Tamarind tree ટમેરીંડ ત્રી.
એરડો, Castor oil plant કૅસ્ટર ઑઇલ પ્લૅન્ટ.
" એમ"નું ઝાડ, Elm એમ.
" એશ"નું ઝાડ, Ash ઍશ.
" ઓક"નું ઝાડ, Oak ઓક.
કાંટાનું ઝાડ, Thistle થીસ્લ.
ખજુરી, Date-tree ડેટ ત્રી.
જમરૂખી, Guava-tree ગુઆવા ત્રી.
ડાડમડી, Pomegrenate-tree પોમગ્રેનેટ ત્રી.
તાડ, Palmyra પામીરા.
નાળીએરી, Cocoanut-tree કોકોનટ ત્રી.
" ફર"નું ઝાડ, Fir-tree ફર ત્રી.
ફણસ, Jack-tree, જૅક ત્રી.
"બર્ચ" જાતનું ઝાડ, Birch બર્ચ.
બાવળ, Babul-tree બૅબુલ ત્રી.
બાંબુ, Bamboo બૅમ્બુ.
મવડાંનું ઝાડ. Berry-tree રી બેત્રી.
"યુ" નામનું ઝાડ, Yew યુ.
રૂઉનું ઝાડ, Cotton-tree કૉટન ત્રી.
લીમડાનું ઝાડ, Nimb-tree નીમ્બ ત્રી.
વડનું ઝાડ, Banian-tree બન્યન ત્રી.
સનોબરનું ઝાડ, Pine-tree પાઈન ત્રી.
સાગ, Sal સાલ.

સાગનું ઝાડ, Teakwood-tree ટીકઉવુડ ત્રી.
સીસમનું લાકડું. Sissoo ; Blackwood સીસુ; બ્લૅકઉડ.
સુખડનું ઝાડ, Sandal tree સૅનડલ ત્રી.
સેંતુરનું ઝાડ, Mulberry-tree મલબેરી ત્રી.

હથીયાર તથા ઓજારોના નામો.

અસ્ત્રો. Razor રેઝર.
આરી, Awl ઑાલ.
એરણ, Anvil એનવીલ.
કરવતી, Saw સૅા.
કટાર, Dagger ડેગર.
કાતર, Scissors સીઝર્સ
કામઠું, Bow બો.
કુહાડી, Hatchet હૅચેટ.
કોદાળી, Spade સ્પેદ.
કૉર્કસ્ક્રુ, Corkscrew કૉર્કસ્ક્રુ.
ખીલો, Nail નેલ.
ખરપો. વીલાયતી પાવડો; Shovel શૉવેલ.
ગુપ્તી, Sword-stick સૉર્ડ સ્ટીક.
ગીરમીટ, Auger ઑગર.
ચીમટો, Nippers ; Tongs નીપરસ; ટૉગ્સ.
છટકું, Trap ટ્રૅપ.
છીણી, Chisel ચીઝલ. (*Blacksmith's*)
જમીન ખોદવાનું હથીયાર, Harrow હૅરો.
ટાંકણું. Chisel masons ચીઝલ મેસન્સ.
ઢાળ, Shield શીલ્ડ.
તરવાર, Sword સૉર્ડ.
તીર, Arrow ઍરો.
તોપ, Gun ગન.
તોપણુ, Drill ડ્રીલ.
ત્રીકમ, ચાંચવો; Pick પીક.
થાપી, Trowel ટ્રૉઉવેલ.
દાતરડું, Scythe સાઈથ.

ધમણુ, Bellows બેલોઝ. પરાઈ, નરાજ; Bar બાર.
પાવડો, Hoe હો. પીસતોલ, Revolver રીવૉલવર.
ફરસી, Chisel ચીઝલ. (*Carpenter's*)
બરછી, ભાલો; Spear સ્પીયર.
વાંસલો, Adze ઍઝ. વાડ કાપવાની કાતર, Shear શેર.
રંદો, Plane પ્લેન. સાંડસી, Pincers પીનસર્સ.
સારડી, Braces carpenter બ્રેસીસ કારપેન્ટર.
શસ્ત્ર, Weapon વેપન. હથોડી, Hammer હૅમર.
ખુનું તપાસવાનું હથીયાર, કાટખુણો; Square (સ્કુવેર).
બેવડું ખુનું તપાસવાનું હથીયાર. T square (ટી સ્કુવેર)
લાઇન દોરવાનું હથીયાર, Scriber (સ્ક્રાઇબર) *Marking*
ગોલ પાડવાનું હથીયાર, કમપાસ; Compasses (કમપાસીસ).
ગોલનું મધ્ય બીંદુ પાડવાનું હથીયાર, Centre-punch (સેન્ટર પંચ)
કોઇબી જાતની પ્લેટોને ફેસ કરવા માટેનું હથીયાર, Face-block (ફેસ બ્લૉક)
બધી રીતે સપાટીની બરાબર લાવવાની પ્લેટ, Face-plate (ફેસ પ્લેટ).
લાઇન દોરવાનું હથીયાર, Steam-block (સ્ટીમ બ્લૉક) (*Marking*).
કંઈબી ચીજના હોલમાં કંઈબી કઠણ ચીજ મુકી હોય ને તે નહી નીકરતી હોય તો ઉપરથી ઠોકી તેને પેલે પાર કહાડવાનું હથીયાર, Pin-punch (પીનપંચ).

સેંકડો, Vice (વાઇસ).　　　કાનસ, File (ફાઈલ).
હાથમાં પકડીને કામ કરવાનો સેંકડો, Hand-vice (હૅન્ડવાઇસ).
નાકું પાડવાની પોહોલી ગોળ ફરસી, Gouge (ગૉઝ).
હાથે ફેરવી છિદ્ર પાડવાનું નાનું યંત્ર, Gimlet (જીમલેટ).
એક જાતનું લાઇન દોરવાનું હથીયાર, Bevel (બેવલ).
સપાટી નક્કી કરવાનું ઓજાર, Level (લેવલ).
ખરાદ, Lathe (લેથ).
સાફ કરીને સપાટ કરવાનું હથીયાર, Scraper (સ્ક્રેપર).
પરાણી, એક જાતનું અણીદાર તીક્ષણ હથીયાર, Pricker (પ્રીકર)
ખરાદી લોકોનું એક જાતનું હથીયાર, Mandrel (મૅનડ્રેલ).
અગણી, એક જાતની કાનસ, Rasp (રાસ્પ).
સંચાથી ચલાવવાની ગોલ કરવતી, Circular saw (સરક્યુલર સૉ)
કરવતીના દાંતા ફેરવવાને જે હથિયાર કામમાં આવે છે તે, Saw-set (સૉસેટ).
ગીરમીટ, વલ દઇને નાકુ પાડવાનું હથીયાર; Wrench (રેન્ચ).
ડુમકલાસ, Lifting Jack (લીફ્ટીંગ જૅક).
એક જાતનો કંઇભી ચીજને ફેરવવાનો સાંચો, Winch (વીન્ચ).
ઠોકેલા ખીલાને ઉંચકી કહાડવાનું હથીયાર, Nail-puller (નેલ પુલર).
એક જાતનું કાપવાનું હથીયાર, Clipper (કલીપર).
બાફનો સાંચો, Boiler (બૉઇલર).
લીંબુના બે કટકા કરી તેને દાબીને રસ કાઢવાનો સાંચો, Lemon-squeezer (લેમન સ્કિવઝર).

ઍનજીનના સાંચાના સાધારણ નામો.

કોયલા તથા લાકડાં રાખવા માટે ઇન્જીન સાથે જોડાયલો ભાગ, Tender ટેન્ડર.—ધુમાડીયું, Chimney ચિમની.—ધરી, Axle ઍક્સલ.—કમાન, Spring સ્પ્રીંગ.—સીસોટી, Whistle વ્હીસ્ટ્લ.—ઇન્જીન ઉપર ગુમચ જેવું હોય છે તે, Dome ડોમ. ગાડી ઉભી રાખવા માટે પેચદાર ચાંપ, Brake બ્રેક.—બ્રેકને લગતા ગુડકા, Brake-blocks બ્રેક બ્લૉક્સ.—નાના પથ્થર વીગેરે પાટા ઉપરથી કાઢવા ઇન્જીનમાં રેલના પાટા ઉપર રેહેતો ભાગ, Life-guard લાઇફ ગાર્ડ.—ખરચાલ, ઇન્જીનનું પાંજરૂં; Cow-catcher કાઉ કેચર.—એક વાલ છે જેમાંથી વધારે વરાળ હોય તો જતી રહે છે, Safety-valve સેફ્ટી વાલ્વ.—નળીઓ, Tubes ટ્યુબ્સ.—દેવતા તથા કોયલા નાખવાનો ચુલો, Fire-box ફાયર બૉક્સ.—રાખ કાઢવાનો પેણો, Fire-pan ફાયર પન.—પટા, Stays સ્ટેઝ.—વરાળની નળી, Steam pipe સ્ટીમ પાઇપ. ચાકના આરા, Wheel-spokes ઉવ્હીલ સ્પોક્સ.—જે ઉંગાડવાથી વરાળ કામમાં આવે છે તે, Regulator રેગ્યુલેટર. લોઢાંનો સળીઓ, જે આગળ પાછળ હલાવવાથી ઇન્જીન ચાલે છે તે; Lever લીવર.—લીવરની સાથે લાગેલો ઉભો દાંડો, Bridle-rod બ્રાઇડલ રૉડ.—લીવર રેહેવાનો ખાંચાખાંચાવાળો લોઢાંનો કકડો, Lever-rack લીવર રૅક.—વરાળ એકઠી થવાની પેટી, Steam-chest સ્ટીમચેસ્ટ.—ધરીની પેટી, Axle-box ઍક્સલ બૉક્સ.—પાણી લેવાની નળી, Feed-pipe ફીડ પાઇપ. પાણી કાઢવાની નળી, Delivery pipe ડીલીવરી પાઇપ.

તેલ નાખવાનું પ્યાલું, Oil-cup ઑાઇલ કપ.–લોઢાંના કટેરા, Hand rail હૅન્ડ રેલ.—પાણી જોવાની નળી, Guage glass ગેજ ગ્લાસ.—વરાળ જોવાનું યંત્ર, Pressure-guage પ્રેસ્યોર ગેજ. પીત્તળનો ઘંટ જે જોખમની વખતે ગાર્ડ વગાડે છે તે, Alarm-bell અલાર્મ બેલ.—ઈન્જીનના પેહેલાં પૈડાં, Leading-wheels લીડીંગ વ્હીલ્સ.—પાછલાં પૈડાં, Trailing wheels ટ્રેલીંગ વ્હીલ્સ.—વચલાં પૈડા, Driving-wheels ડ્રાઈવીંગ વ્હીલ્સ.—દેવતા હલાવવાનો સળીઓ, Rake રેક.—ફોકટની વરાળ જેમાંથી જાય તે નળી, Exhaust-pipe એક્ઝૅસ્ટ-પાઇપ. ધુમાડીયાંને ફરતી રીંગ, Chimney-ring ચીમની રીંગ.—રેતી પાડવાની પેટી, Sand-box સૅન્ડ બૉક્સ.—ઈન્જીનનું માથેનું છતર, છાપરું; Cab કૅબ.--ખેંચાય છે તે સળીઆ, Slide bars સ્લાઇડ બાર્સ, Draw-bars ડ્રૉ-બાર્સ.—પાણી ઇન્જીનમાં લેવાનું એક યંત્ર, Injector ઇનજેક્ટર.—ઇનજેક્ટરનો હાથો, Injector-handle ઇનજેટર હૅન્ડલ.—ઈન્જીનપર ચઢવા ઉતરવાનું પાટીયું, Engine foot-board, ઍન્જીન ફુટ બોર્ડ.—ટેંડરપર ચઢવા ઉતરવાનું પાટીયું, Tender foot-board ટેન્ડર ફુટ બૉર્ડ.—કોયલા નાખવાનો પાવડો, Shovel શૉવેલ.

સમાપ્ત.

જાહેર ખબર.

ખાસ વ આમને નમતાઈ સાથે જાહેર કરવામાં આવે છે કે, જે ઓરતો મહીનામાં ત્રણ ચાર વખત દસતાનથી હેરાન થાય છે અને રોકાનમાં આવે છે; તેને માટે સર્વેને ધરમખાતે દવા આપવામાં આવશે.—જે કોઈનાબી કંઠમાળા લાંબા વખતની થઈ હશે, તેની પથ ન કરી સારી કરવામાં આવશે.—જે કોઈબી આખે અંગે શરી ગયું હશે, તેને પણ કબુલાત કરી થોડા દીવસમાં સારૂ કરવામાં આવશે.—જેનાબી હાથ પગમાં કોહી, શરી, તથા પાકુ થઇ મોટો ખાડો પડી ગયો હશે અને તે રૂઝાતો નહીં હોય એટલે તેની ઉપર માસ આવતુંજ નહીં હોય તે રૂઝવવામાં આવશે.

ઘણુંજ ગરીબોને ઉપલી દવા ધરમખાતે આપવામાં આવશે.

દરાજની દવાની શીશી કે જેથી ઘણીજ જલદીથી સારી થાય છે તે તથા માથું દુખે છે તેની દરેક દવાની શીશી રૂ .૧ ની કીમતે વેચાતી મળશે. બીજી પેટમાના સરવે દરદને દબાવે છે ને સુખાકારી બક્ષે છે તે માટેની પાખની ગોલીની શીશી ૧) ની કીમત રૂ. ૧) રાખી છે, જે સરવેને ઘણીજ ઉપયોગી છે.

ઠેકાણું—કોટમાં શાપુરજી શેઠના ચકલાપર, નસાખાનાની સાંમે નાનાભાઇ સપલાના ઘરમાં, માણેકશા પાલનજી બાલીવાલાને પુછવું.

સાંકળ્યું.

પાનું.